

GREECE

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ 2026

Εισαγωγή

Δήμος Ανδραβίδας – Κυλλήνης

Ένας προορισμός όπου η ιστορία συναντά τη μαγεία της φύσης, η γαλήνη εναλλάσσεται με τη ζωντάνια και η παράδοση συνομιλεί δημιουργικά με το παρόν.

Στη βορειοδυτική Ηλεία, εκεί όπου ο εύφορος κάμπος αγγίζει το Ιόνιο Πέλαγος, απλώνεται ένας τόπος με βαθιές ρίζες και αυθεντικό χαρακτήρα. Από την αρχαιότητα έως σήμερα, η περιοχή αφηγείται αδιάκοπα την ιστορία της Πελοποννήσου, μέσα από τοπία μοναδικής φυσικής ομορφιάς, μνημεία και ζωντανές παραδόσεις.

1. Ο Προορισμός

Δήμος Ανδραβίδας- Κυλλήνης : Η Ταυτότητα ενός Προορισμού

Ας γνωρίσουμε τον Δήμο Ανδραβίδας – Κυλλήνης στη βορειοδυτική Ηλεία, έναν από τους πιο χαρακτηριστικούς γεωγραφικούς και ιστορικούς πυρήνες της Δυτικής Πελοποννήσου. Εδώ, τα ίχνη των πρώτων κατοίκων, των αρχαίων Επειών (αρχαιοελληνικό φύλο που κατοικούσε βορείως της Ήλιδας στην Πελοπόννησο και μνημονεύονται από τον Όμηρο ως επώνυμοι του γιου του Ενδυμίωνα.), συναντούν τη μεσαιωνική λάμψη και τη σύγχρονη ζωή, συνθέτοντας μια ταυτότητα με βάθος και συνέχεια στον χρόνο.

Η γεωγραφική του θέση υπήρξε καθοριστική, μετατρέποντας την περιοχή σε σταυροδρόμι επικοινωνίας, εμπορίου και πολιτισμού από την αρχαιότητα έως τον Μεσαίωνα. Από το αρχαίο λιμάνι της Κυλλήνης και τη ρωμαϊκή περίοδο, έως τη μεσαιωνική ακμή με την Ανδραβίδα ως πρωτεύουσα του Πριγκιπάτου της Αχαΐας, η περιοχή υπήρξε σημαντικός κόμβος επικοινωνίας, εμπορίου και πολιτισμού. Το Κάστρο Χλεμούτσι και η Γλαρέντζα αποτελούν χαρακτηριστικά τεκμήρια αυτής της ιστορικής συνέχειας.

Σήμερα, ο Δήμος συνδυάζει την αγροτική παράδοση με τον ρόλο του λιμανιού της Κυλλήνης ως πύλης προς τα Ιόνια Νησιά. Η ζωντανή τοπική παράδοση και η αυθεντική φιλοξενία διαμορφώνουν έναν τόπο που εξελίσσεται με σεβασμό στο παρελθόν και προσανατολισμό στη βιώσιμη ανάπτυξη.

2. Οι Δημοτικές Ενότητες

2.1 Δημοτική Ενότητα Λεχαινών

Επισκεφτείτε τα Λεχαινά στον εύφορο κάμπο της βόρειας Ηλείας και στα ήπια υψώματα γύρω από την τεχνητή λίμνη Κωνσταντίνου Καραμανλή. Πρόκειται για έναν τόπο όπου η ιστορική μνήμη, η θρησκευτική παράδοση και τα ήρεμα αγροτικά τοπία συνθέτουν μια αυθεντική εμπειρία ελληνικής υπαίθρου. Τα Λεχαινά έχουν πληθυσμό 4.910 κατοίκων και σας καλούν να περιηγηθείτε στα γραφικά χωριά τους :

Λεχαινά

Τα Λεχαινά, πρωτεύουσα του Δήμου Ανδραβίδας – Κυλλήνης, αποτελούν έναν τόπο με έντονο ιστορικό και πνευματικό αποτύπωμα. Από τη φραγκοκρατία έως τα νεότερα χρόνια, η πόλη υπήρξε σημείο αναφοράς για την ευρύτερη περιοχή. Το 1835 ορίστηκε επίσημα ως πρωτεύουσα Δήμου με βασιλικό διάταγμα, συνδέοντας την ιστορική της πορεία με τον Δήμο Μυρτουντίων, που έλαβε το όνομά του από την αρχαία πόλη Μύρσινο ή Μυρτούντιον, όπως αναφέρεται από τον Στράβωνα.

Τα Λεχαινά είναι γνωστά ως γενέτειρα του σπουδαίου Έλληνα συγγραφέα Ανδρέα Καρκαβίτσα. Το πατρικό του σπίτι, κοντά στην αγορά, διατηρείται μέχρι σήμερα και αποτελεί σημείο πολιτιστικού ενδιαφέροντος, ενώ ο τάφος του βρίσκεται επίσης στην πόλη. Από τα Λεχαινά κατάγονται ακόμη ο Μακεδονομάχος Χρήστος Πραντούνας και ο νομικός και ιστορικός του δικαίου Διονύσιος Αλικανιώτης.

Η Δημοτική Κοινότητα περιλαμβάνει και τους οικισμούς Αγίων Θεοδώρων, Αγίου Παντελεήμονα και Καταράχι, που συμπληρώνουν τον αστικό και αγροτικό χαρακτήρα της περιοχής.

Σήμερα, μια βόλτα στα Λεχαινά σας προσκαλεί ν’

ανακαλύψετε έναν ζωντανό τόπο, όπου η ιστορία συνυπάρχει με την καθημερινή ζωή και το φυσικό περιβάλλον της λιμνοθάλασσας Κοτυχίου και των Αλυκών Λεχαινών προσφέρει στιγμές ηρεμίας και επαφής με τη φύση.

Μυρσίνη

Η Μυρσίνη είναι χτισμένη στον εύφορο κάμπο των Λεχαινών, στο σημείο όπου βρισκόταν η αρχαία πόλη Μύρσινος. Σύμφωνα με την ομηρική παράδοση, η αρχαία πόλη είχε συμμετάσχει στον Τρωικό Πόλεμο μαζί με τους υπόλοιπους Ηλείους. Το χωριό έφερε παλαιότερα το όνομα Σουλειμάναγα, το οποίο άλλαξε το 1915, απαλλάσσοντάς το από την οθωμανική του προέλευση. Σήμερα, η Μυρσίνη αποτελεί έναν ήρεμο αγροτικό οικισμό με ισχυρούς ιστορικούς συμβολισμούς, ιδανικό για όλους εσάς που ενδιαφέρεστε για την αρχαία ιστορία της Ηλείας.

Αρετή

Η Αρετή είναι ένας πεδινός οικισμός της Δημοτικής Ενότητας Λεχαινών, με μακρά ιστορική παρουσία ήδη από τις αρχές του 19ου αιώνα. Το παλιό όνομα του χωριού ήταν Ρετούνη, το οποίο διατηρήθηκε έως το 1959, οπότε και μετονομάστηκε σε Αρετή. Στην πρώτη απογραφή που πραγματοποιήθηκε το 1828 με διάταγμα του Ιωάννη Καποδίστρια, καταγράφονται 29 οικογένειες, γεγονός που αποδεικνύει τη μακρόχρονη κατοίκηση και τη σταθερή κοινωνική του συγκρότηση. Η Ρετούνη απαντάται ήδη από το 1824, με δημογέροντα τον Αναστάσιο Γιατρά.

Κεντρικό στοιχείο της τοπικής ταυτότητας αποτελεί η Παναγία Ρετουινιώτισσα, εικόνα της Θεοτόκου που συνδέεται με βαθιά ριζωμένη θαυματουργική παράδοση. Στα τέλη του 19ου αιώνα, κοντά στο Μετόχι της Αχαΐας και στα Μαύρα Βουνά, βοσκός της περιοχής, ύστερα από σχετικό όνειρο- αποκάλυψη, εντόπισε σε σπηλιά πηγή νερού και την εικόνα της Παναγίας. Η εικόνα μεταφέρθηκε αρχικά στον οικισμό Ρετούνη και τοποθετήθηκε στον ναό της Ζωοδόχου Πηγής. Ωστόσο, σύμφωνα με την παράδοση, η εικόνα «εξαφανιζόταν» επανειλημμένα και επέστρεφε θαυματουργικά στο σημείο της αρχικής εύρεσής της. Το γεγονός αυτό θεωρήθηκε θεϊκό σημείο, με αποτέλεσμα να ανεγερθεί μικρό εκκλησάκι στο σημείο εκείνο, όπου φυλάσσεται έως σήμερα η εικόνα.

Η ετήσια πανήγυρη, που πραγματοποιείται την πρώτη Κυριακή μετά τον Δεκαπενταύγουστο, συγκεντρώνει πλήθος πιστών από την ευρύτερη περιοχή και αποτελεί σημαντικό γεγονός θρησκευτικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

Μέλισσα

Η Μέλισσα είναι χτισμένη σε υψόμετρο περίπου 100 μέτρων και αποτελεί έναν παραδοσιακό αγροτικό οικισμό με διαχρονική παρουσία στη βόρεια Ηλεία. Η ιστορία του χωριού αποτυπώνεται στις αλληπάλληλες διοικητικές και ονομαστικές μεταβολές του. Αρχικά ήταν γνωστό ως Ζόγκα, ονομασία που αντικαταστάθηκε το 1928 από το όνομα Καστράκι, ενώ το 1957 έλαβε την τελική του ονομασία, Μέλισσα.

Κατά τον 19ο αιώνα το χωριό εντάχθηκε διοικητικά στον Δήμο Βουπρασίων, ενώ αργότερα αποτέλεσε έδρα της Κοινότητας Ζόγκας. Σήμερα, η Μέλισσα διατηρεί τον ήσυχο χαρακτήρα της, με κατοίκους που ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Η θέση της προσφέρει πανοραμική θέα προς την πεδινή ζώνη και τα γειτονικά υδάτινα στοιχεία, καθιστώντας την ιδανική στάση για περιήγηση στην ενδοχώρα.

Αποτελεί ιδανική στάση για όσους αναζητάτε γαλήνη και επαφή με την τοπική ζωή.

Μπόρσιον

Το Μπόρσιον είναι οικισμός χτισμένος σε υψόμετρο περίπου 170 μέτρων, σε μικρή απόσταση από την τεχνητή λίμνη Κωνσταντίνου Καραμανλή, ένα από τα σημαντικότερα υδροτεχνικά έργα της περιοχής. Η εγγύτητα στη λίμνη προσδίδει στο χωριό ιδιαίτερο φυσικό ενδιαφέρον και το καθιστά κατάλληλο για ήπιες δραστηριότητες αναψυχής και περιπάτους στη φύση.

Από την ευρύτερη περιοχή του οικισμού πηγάζει ο χειμάρρος «Γουβός», στοιχείο που συνέβαλε διαχρονικά στη γεωργική αξιοποίηση της περιοχής. Το Μπόρσιον διατηρεί έναν αυθεντικό αγροτικό χαρακτήρα και αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα μικρού ημιορεινού οικισμού της Ηλείας.

Σήμερα, ο οικισμός προσφέρεται για ήρεμες περιηγήσεις στον καταπράσινο κάμπο.

Άγιος Χαράλαμπος

Ο Άγιος Χαράλαμπος είναι ένας μικρός και αραιοκατοικημένος οικισμός, χτισμένος σε υψόμετρο περίπου 120 μέτρων, ανάμεσα στη Μέλισσα και το Μπόρσιον. Βρίσκεται βορειοδυτικά της τεχνητής λίμνης Κωνσταντίνου Καραμανλή και περιβάλλεται από αγροτικές εκτάσεις και φυσική βλάστηση.

Ο οικισμός σας προσφέρει αίσθηση απομόνωσης και γαλήνης, αποτελώντας ιδανικό προορισμό για εσάς που αναζητάτε την ησυχία της ελληνικής υπαίθρου και την επαφή με το φυσικό περιβάλλον. Παρά το μικρό του μέγεθος, εντάσσεται οργανικά στο τοπίο της περιοχής και συμπληρώνει το μωσαϊκό των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Λεχαινών.

2.2 Δημοτική Ενότητα Ανδραβίδας

Η μεσαιωνική καρδιά του Πριγκιπάτου του Μωρέως

Η Ανδραβίδα, με πληθυσμό 4.309 κατοίκων αποτελεί έναν από τους ιστορικότερους πυρήνες της μεσαιωνικής ιστορίας της Ηλείας και της Πελοποννήσου γενικότερα. Εδώ άνθισε η λαμπρή πόλη της Ανδραβίδας, πρωτεύουσα του Φραγκικού Πριγκιπάτου του Μωρέως και περιλαμβάνει τις ακόλουθες Κοινότητες:

Ανδραβίδα

Όσοι επιθυμείτε μία βουτιά στη μεσαιωνική ιστορία, ελάτε στην Ανδραβίδα. Κτισμένη σε υψόμετρο περίπου 18 μέτρων, στη δεξιά όχθη του ποταμού Πηνειού, αποτελεί έναν από τους ιστορικότερους τόπους της Πελοποννήσου. Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας υπήρξε η πρωτεύουσα του Πριγκιπάτου του Μωρέως, γνωρίζοντας μεγάλη ακμή και έντονη πολιτική και διοικητική δραστηριότητα.

Το 1433 η Ανδραβίδα, όπως και ολόκληρη η περιοχή, περιήλθε στους Παλαιολόγους, ενώ το 1460 κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς. Από τη λαμπρή μεσαιωνική της περίοδο σώζεται σήμερα τμήμα του ιερού βήματος του Ναού της Αγίας Σοφίας, σημαντικό μνημείο της φραγκικής αρχιτεκτονικής.

Στη σύγχρονη εποχή, στην περιοχή της Ανδραβίδας λειτουργεί το πολεμικό αεροδρόμιο της 117 Πτέρυγας Μάχης, στοιχείο που προσδίδει ιδιαίτερη στρατηγική σημασία στον τόπο.

Άγιος Γεώργιος

Ο Άγιος Γεώργιος είναι μικρή αγροτική κοινότητα, χτισμένη σε υψόμετρο 72 μέτρων. Το χωριό ήταν γνωστό παλαιότερα ως Βραχναίικα, ονομασία που προέρχεται από το χωριό Βραχνί Καλαβρύτων, τόπο καταγωγής των πρώτων κατοίκων του οικισμού.

Μετά την Επανάσταση του 1821, ποιμένες από το Βραχνί κατέβαιναν τους χειμερινούς μήνες στα πεδινά της Ηλείας για να ξεχειμωνιάζουν τα κοπάδια τους, στην περιοχή «Μπάστα» των Λεχαινών, η οποία ανήκε στη Μονή Αγίας Λαύρας. Με την πάροδο του χρόνου, οι εκτάσεις πέρασαν στην κατοχή τους και δημιουργήθηκε ο οικισμός των «Βραχναίικων», δηλαδή τα «καλύβια των Βραχναίων».

Η σημερινή ονομασία Άγιος Γεώργιος δόθηκε επίσημα το 1984.

Σταφιδόκαμπος

Ο Σταφιδόκαμπος είναι πεδινός οικισμός, χτισμένος σε υψόμετρο 32 μέτρων. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ήταν γνωστός με το όνομα Μπράτι και με αυτή την ονομασία προσαρτήθηκε το 1835 στον τότε Δήμο Μυρτουντίων.

Το 1925 ορίστηκε έδρα νεοσύστατης κοινότητας, ενώ το 1928 μετονομάστηκε σε Σταφιδόκαμπος, όνομα που συνδέεται άμεσα με την παραδοσιακή καλλιέργεια της σταφίδας στην περιοχή.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι το αρχαιολογικό εύρημα που αποκαλύφθηκε το 1933, όταν εντοπίστηκε τμήμα νεκροταφείου ύστερων αρχαϊκών και κλασικών χρόνων, συνολικής έκτασης περίπου 200 τ.μ.. Βρέθηκαν πολυάριθμοι τάφοι διαφόρων τύπων, με σημαντικότερο έναν κιβωτιόσχημο τάφο κατασκευασμένο από μεγάλες λιθόπλινθους πωρόλιθου. Η περιοχή έχει κηρυχθεί αρχαιολογικός χώρος, προσδίδοντας στον οικισμό ιδιαίτερο πολιτιστικό ενδιαφέρον.

Στρούσι.

Το Στρούσι είναι πεδινός οικισμός, χτισμένος σε υψόμετρο 15 μέτρων, με πληθυσμό 290 κατοίκους. Αναφέρεται επίσημα ως ξεχωριστός οικισμός ήδη από το 1835, όταν προσαρτήθηκε στον Δήμο Μυρτουντίων, ενώ το 1924 ορίστηκε έδρα της ομώνυμης κοινότητας.

Το χωριό ξεχωρίζει για την εκκλησία της Αγίας Κυριακής, καθώς και για το σπάνιο λαϊκό έθιμο του γενιτσαρίστικου χορού, που συνδέεται άρρηκτα με το ιστορικό Στρουσεϊκό γεφύρι.

Σύμφωνα με τον τοπικό θρύλο, το γεφύρι ήταν τόσο ψηλό ώστε οι αμαξάδες απέφευγαν να κοιτάζουν μέσα σε αυτό, φοβούμενοι τον δράκο που –κατά τη λαϊκή παράδοση– κατοικούσε εκεί. Ο μύθος αυτός αποτυπώθηκε στη συλλογική μνήμη μέσα από τον γενιτσαρίστικο χορό και το ομώνυμο τραγούδι, που αποτελούν έως σήμερα σημαντικά στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Ανδραβίδας Κυλλήνης.

2.3 Δημοτική Ενότητα Βουπρασίας

Ο εύφορος βόρειο κάμπος του Βορρά

Το Βουπράσιο απλώνεται στον εύφορο βόρειο κάμπο της Ηλείας, σε μια περιοχή όπου η γη, η ιστορία και οι άνθρωποι διαμόρφωσαν έναν δυναμικό πυρήνα ζωής και παραγωγής. Ο πληθυσμός ανέρχεται σε 10.617 κατοίκους.

Στην ευρύτερη περιοχή συναντά κανείς σύγχρονους οικισμούς, ιστορικά τοπόσημα και παραδοσιακές κοινότητες που διατηρούν ζωντανά τα τοπικά έθιμα και τον αυθεντικό χαρακτήρα της περιοχής. Η Βουπρασία υπήρξε από την αρχαιότητα σημαντικό πέρασμα και χώρος ανθρώπινης δραστηριότητας, ενώ σήμερα αποτελεί έναν δυναμικό πυρήνα ζωής και παραγωγής.

Η Δημοτική Ενότητα Βουπρασίας περιλαμβάνει τα ακόλουθα Δημοτικά Διαμερίσματα:

Βάρδα

Η Βάρδα, ιστορική έδρα του Δήμου Ανδραβίδας– Κυλλήνης, είναι μια σχετικά νεότερη κωμόπολη με ενδιαφέρουσα ιστορική διαδρομή. Έως και τον 19ο αιώνα, η περιοχή ανήκε διοικητικά στη Μανωλάδα. Το 1888, με τη διέλευση της σιδηροδρομικής γραμμής από την περιοχή, δημιουργήθηκε ο «Σιδηροδρομικός Σταθμός Μανωλάδος», γεγονός που αποτέλεσε καθοριστικό σταθμό για την ανάπτυξή της.

Η ονομασία «Σιδηροδρομικός Σταθμός Βάρδας» επικράτησε αργότερα, εμπνευσμένη από τη φράση των ταξιδιωτών «Βάρδα να περάσω», και με την πάροδο του χρόνου καθιερώθηκε απλώς το όνομα Βάρδα. Σήμερα αποτελεί εμπορικό και διοικητικό κέντρο της περιοχής. Στην κοινότητα υπάγονται και οι οικισμοί Συρμπάνιον, Κουγείκα, Κώμη και Ψάρι.

Μανωλάδα

Η Μανωλάδα είναι ένας τόπος με βαθιές ιστορικές ρίζες που φτάνουν έως τη Φραγκοκρατία ή και τους ύστερους Βυζαντινούς χρόνους (13ος–14ος αιώνας). Σύμφωνα με την τοπική παράδοση, το όνομά της προέρχεται από τη Μανωλιάσσα, πριγκίπισσα της αρχαίας Υρμίνης.

Κατά τον Μεσαίωνα, η περιοχή της σημερινής Βάρδας ανήκε στη Μανωλάδα, ενώ το 1316 έλαβε χώρα εδώ η ιστορική Μάχη της Μανωλάδας μεταξύ Καταλανών και Βυζαντινών, με νικητές τους τελευταίους.

Σημαντικό μνημείο αποτελεί ο Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, γνωστός ως Παλαιοπαναγιά, στο κοιμητήριο του χωριού, που χρονολογείται περίπου στο 1300. Στην κοινότητα ανήκουν επίσης οι οικισμοί Καρβουνείκα, Λουτρά Υρμίνης, Μέγα Πεύκο, Μπρίνια και Σαμαραίικα.

Νέα Μανωλάδα

Η Νέα Μανωλάδα ιδρύθηκε το 1929 και η κοινωνική της φυσιογνωμία διαμορφώθηκε έντονα μετά το 1922, με την ανταλλαγή πληθυσμών. Πρόσφυγες από το Ντεμούζντερε της Μικράς Ασίας εγκαταστάθηκαν στην περιοχή, δημιουργώντας έναν οικισμό όπου συνυπήρξαν αρμονικά οι ντόπιοι κάτοικοι και οι νεοφερμένοι πρόσφυγες, στοιχείο που αποτελεί βασικό μέρος της ταυτότητάς του.

Καπελέτο

Το Καπελέτο εμφανίζεται ιστορικά στις αρχές του 15ου αιώνα και το 1461–1462 καταγράφεται σε οθωμανικό τιμαριώτικο κατάστιχο ως mezraa, δηλαδή καλλιεργήσιμη γη χωρίς μόνιμο πληθυσμό. Περί το 1700 εξελίσσεται σε μόνιμο οικισμό, με κατοίκους κυρίως αλβανόφωνους.

Σύμφωνα με μια ενδιαφέρουσα τοπική εκδοχή, το χωριό πήρε το όνομά του από έναν Ιταλό πειρατή, τον Kapeleti, ο οποίος αγκυροβόλούσε τα πλοία του στο λιμάνι της Κυλλήνης και είχε το ορμητήριό του σε δασώδη περιοχή κοντά στο χωριό. Στην κοινότητα περιλαμβάνεται και ο οικισμός Θανασουλαίικα.

Κουρτέσι

Το Κουρτέσι συστάθηκε επίσημα το 1879 και μετονομάστηκε σε Κουρτέσιον το 1977. Στο πλαίσιο των διοικητικών μεταρρυθμίσεων, εντάχθηκε αρχικά στον Δήμο Βουπρασίας και από το 2010 αποτελεί τμήμα του Δήμου Ανδραβίδας – Κυλλήνης. Πρόκειται για έναν οικισμό με έντονη αγροτική ταυτότητα, που περιλαμβάνει τους οικισμούς Κουρτέσιον, Άνω Κουρτέσιον και Κοτέικα.

Νεάπολη

Η Νεάπολη βρίσκεται σε υψόμετρο 64 μέτρων, μόλις 5 χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Βάρδας, στον εύφορο κάμπο της Ηλείας. Το χωριό είναι χτισμένο ανάμεσα στους χειμάρρους Φούντακα, Βέργα και Ντρεμούσα, σε ένα φυσικό περιβάλλον που αναδεικνύει τη γεωργική φυσιογνωμία της περιοχής.

Νησίον

Το Νησίον, γνωστό παλαιότερα ως Μαλίκι, διαθέτει μακρά διοικητική ιστορία. Από το 1835 αποτέλεσε έδρα του Δήμου Ξενίας, ενώ αργότερα εντάχθηκε στον Δήμο Βουπρασιών και κατόπιν στον Δήμο Ανδραβίδας– Κυλλήνης. Στην κοινότητα υπάγονται οι οικισμοί Καραβουλείκα, Κρεμμύδιον και Αγία Μαρίνα, συνθέτοντας ένα σύνολο με έντονα αγροτικά και ιστορικά χαρακτηριστικά.

Αετορράχη

Η Αετορράχη εκτείνεται στο βορειοανατολικό άκρο του Δήμου και συνορεύει με την Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας. Είναι χτισμένη σε λοφίσκο με πανοραμική θέα προς την τεχνητή λίμνη του Πηνειού και τα χωριά της Πηνείας.

Σύμφωνα με τη μυθολογία, εδώ ο Ηρακλής ένωσε τα νερά του Πηνειού και του Αλφειού για να καθαρίσει τους στάβλους του Αυγεία. Κατά την Τουρκοκρατία το χωριό ήταν γνωστό ως Βάλακα, από τον Τούρκο τσιφλικά Βάλακ αγά. Μετά το 1821, εποίκίστηκε από κτηνοτρόφους των Καλαβρύτων. Στην κοινότητα ανήκει και ο οικισμός Δάφνη.

Ξενιές

Οι Ξενιές συγκροτήθηκαν ως ενιαίος οικισμός το 1845, προερχόμενος από τις Άνω και Κάτω Ξενιές. Κατά περιόδους αποτέλεσαν έδρα κοινότητας και γνώρισαν αρκετές διοικητικές μεταβολές, μέχρι την ένταξή τους στον Δήμο Ανδραβίδας– Κυλλήνης. Σήμερα περιλαμβάνουν και τους οικισμούς Καλυβάκια και Παλαιοχώρα (Νταούτι), διατηρώντας ζωντανά στοιχεία της τοπικής ιστορίας.

2.4 Δημοτική Ενότητα Κάστρου-Κυλλήνης

Η γύλη του Δήμου προς το Ιόνιο

Το Κάστρο Κυλλήνης με πληθυσμό 3.837 κατοίκων, βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης, κατά μήκος των ακτών του Ιονίου Πελάγους. Αποτελεί το θαλάσσιο και ιστορικό πρόσωπο της περιοχής, συνδυάζοντας σημαντικά μνημεία, φυσικό πλούτο και σύγχρονες υποδομές.

Το Κάστρο-Κυλλήνης αποτελείται από τα ακόλουθα Δημοτικά Διαμερίσματα:

Κυλλήνη

Πύλη της Πελοποννήσου και τόπος ιστορίας χιλιετιών

Καλωσορίσατε στην Κυλλήνη, πύλη της Πελοποννήσου προς το Ιόνιο, έναν τόπο με ιστορία χιλιετιών και αδιάλειπτη παρουσία στον θαλάσσιο χάρτη της Δυτικής Ελλάδας. Εδώ φιλοξενείται το ομώνυμο λιμάνι, ένα από τα πιο κομβικά της Δυτικής Ελλάδας. Η ιστορία της εκτείνεται από την αρχαιότητα έως σήμερα, καθιστώντας την τόπο με ξεχωριστή πολιτιστική και στρατηγική σημασία.

Στην αρχαιότητα, η πόλη της Κυλλήνης υπήρξε σπουδαίο λιμάνι και σημαντικό θρησκευτικό κέντρο. Εδώ λειτουργούσαν ιερά αφιερωμένα στον Ασκληπιό και την Αφροδίτη, ενώ ιδιαίτερη θέση κατείχε το άγαλμα του θεού Ερμή, προστάτη της πόλης και των θαλάσσιων ταξιδιών. Η γεωγραφική της θέση την ανέδειξε σε πύλη επικοινωνίας της Ηλείας με το Ιόνιο Πέλαγος.

Κατά τον Μεσαίωνα, μετά το 1204, οι Φράγκοι ίδρυσαν κοντά στην Κυλλήνη τη Γλαρέντζα, μία από τις σπουδαιότερες πόλεις και λιμάνια της Μεσογείου. Η Γλαρέντζα γνώρισε μεγάλη ακμή, διέθετε εμπορική και οικονομική δύναμη, ενώ έκοψε και το δικό της νόμισμα, το περίφημο «τορνέζι». Την ίδια περίοδο, η Ανδραβίδα αποτέλεσε την πρωτεύουσα του Πριγκιπάτου της Αχαΐας και για την προστασία της περιοχής οι Φράγκοι οικοδόμησαν το επιβλητικό κάστρο Χλεμούτσι, το οποίο δεσπόζει έως σήμερα στο τοπίο.

Το 1432, η Γλαρέντζα καταστράφηκε από τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, στο πλαίσιο στρατηγικής άμυνας απέναντι στις πειρατικές επιδρομές, σηματοδοτώντας το τέλος της μεσαιωνικής ακμής της περιοχής. Ωστόσο, μετά την απελευθέρωση, η Κυλλήνη γνώρισε εκ νέου ανάπτυξη. Κατά τον 19ο αιώνα, η παραγωγή και εξαγωγή της σταφίδας μετέτρεψε το λιμάνι σε σημαντικό εμπορικό κόμβο, συμβάλλοντας καθοριστικά στην οικονομική άνθηση της περιοχής.

Η δημιουργία του σύγχρονου λιμένα ξεκίνησε πριν από το 1887 και σήμερα η Κυλλήνη αποτελεί τη βασική θαλάσσια πύλη της Πελοποννήσου προς τα νησιά του Ιονίου. Από εδώ αναχωρούν καθημερινά δρομολόγια προς τη Ζάκυνθο, την Κεφαλονιά και την Ιθάκη, καθιστώντας την Κυλλήνη σημείο αναφοράς για τον τουρισμό, το εμπόριο και τις μετακινήσεις στη δυτική Ελλάδα.

Κάστρο

Σταυροδρόμι ιστορίας και πανοραφικής θέας στο Ιόνιο

Ελάτε να βαδίσουμε στα μονοπάτια του Κάστρου. Εδώ, ανάμεσα στα ακρωτήρια της Κυλλήνης και της Τρυπητής, σε μια λοφώδη περιοχή δεσπόζει στο δυτικότερο άκρο της Πελοποννήσου ένας γραφικός οικισμός. Χτισμένος σε υψόμετρο περίπου 165–200 μέτρων, στην κορυφή λόφου με εξαιρετική στρατηγική θέση, προσφέρει μοναδική πανοραμική θέα τόσο προς την εύφορη πεδιάδα της Ηλείας όσο και προς το απέραντο Ιόνιο Πέλαγος.

Κυρίαρχο στοιχείο της περιοχής είναι το επιβλητικό μεσαιωνικό κάστρο Χλεμούτσι, ένα από τα σημαντικότερα φρούρια της Φραγκοκρατίας στην Ελλάδα, από το οποίο πήρε και το όνομά του ο οικισμός. Το κάστρο υπήρξε κομβικό διοικητικό και στρατιωτικό κέντρο του Πριγκιπάτου της Αχαΐας και είναι ένα κορυφαίο μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς. Η μεσαιωνική ιστορία

και αρχιτεκτονική συνδυάζονται με την πανοραμική θέα και το καταπράσινο τοπίο από ελιές, υποσχόμενα μία μοναδική εμπειρία περιήγησης.

Ο οικισμός αναγνωρίστηκε επίσημα στις 20 Απριλίου 1835 και αρχικά υπήχθη στον τότε Δήμο Κυλληνίας Αχαιοήλιδος. Με την κατάργηση του Δήμου Κυλληνίας το 1841, εντάχθηκε στον Δήμο Μυρτουντίων, ενώ από το 1912 αποτέλεσε έδρα της Κοινότητας Κάστρου. Ο ρόλος αυτός διατηρήθηκε έως τις διοικητικές μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου «Καποδίστριας», οπότε και επαναθεσπίστηκαν οι δήμοι.

Νεοχώρι

Πεδινός οικισμός ανάμεσα σε Ανδραβίδα και Κυλλήνη

Το Νεοχώρι είναι ένας πεδινός οικισμός της βορειοδυτικής Ηλείας, χτισμένος σε υψόμετρο μόλις 21 μέτρων, σε προνομακή θέση κοντά στα παράλια της βορειοδυτικής Πελοποννήσου. Βρίσκεται ανάμεσα στην Ανδραβίδα, σε απόσταση περίπου 7,5 χιλιομέτρων, και την Κυλλήνη, μόλις 6,5 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά, γεγονός που το καθιστά εύκολα προσβάσιμο και ιδανικό σημείο διαμονής για την εξερεύνηση της ευρύτερης περιοχής.

Στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης «Καλλικράτης», το Νεοχώρι, μαζί με τα Βυτιναίικα, συγκροτεί την Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου Μυρτουντίων, η οποία υπάγεται στη Δημοτική Ενότητα Κάστρου- Κυλλήνης του Δήμου Ανδραβίδας- Κυλλήνης. Σύμφωνα με την απογραφή του 2021, η κοινότητα αριθμεί 798 κατοίκους.

Ο οικισμός διατηρεί έντονα αγροτικά χαρακτηριστικά και σας προσφέρει μια αυθεντική εικόνα της ηλειακής υπαίθρου, σε άμεση γειτνίαση με σημαντικά ιστορικά και τουριστικά σημεία της περιοχής.

Κάτω Παναγιά

Τόπος μνήμης, ηίστης και γαλήνης

Η Κάτω Παναγιά είναι ένας μικρός και ιδιαίτερα γραφικός οικισμός, που δημιουργήθηκε αρχικά για να στεγάσει πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία μετά την Καταστροφή του 1922. Βρίσκεται σε μια καταπράσινη κοιλάδα με αιωνόβιες ελιές, σε απόσταση περίπου 2,5 χιλιομέτρων από την Κυλλήνη, προσφέροντας ένα ήσυχο και κατανυκτικό περιβάλλον.

Κύριο σημείο αναφοράς του χωριού αποτελεί η ιστορική Ιερά Μονή Γενεσίου της Θεοτόκου, γνωστή και ως Μονή της Παναγίας Βλαχέρνας, σε ανάμνηση της ομώνυμης μονής της Κωνσταντινούπολης. Η ίδρυσή της ανάγεται στα τέλη του 12ου ή στις αρχές του 13ου αιώνα, γεγονός που την καθιστά ένα από τα σημαντικότερα βυζαντινά θρησκευτικά μνημεία της περιοχής.

Σήμερα, η Μονή δεν αποτελεί μόνο τόπο λατρείας και προσκυνήματος, αλλά φιλοξενεί και Ίδρυμα Χρονίως Πασχόντων και Κατακοίτων Γερόντων, συνδυάζοντας τη μακραίωνα πνευματική παράδοση με την κοινωνική προσφορά.

3. Πολιτιστική Κληρονομιά & Μνημεία

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης ως χώρος ιστορικής συνέχειας και πολιτιστικής κληρονομιάς Για όσους επιθυμείτε μια περιδιάβαση στους αιώνες, ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης προσφέρεται για μία μακρά και τεκμηριωμένη ιστορική διαδρομή, η οποία εκτείνεται από τους προϊστορικούς και μυκηναϊκούς χρόνους έως τη σύγχρονη εποχή. Η γεωγραφική του θέση, ανάμεσα στον εύφορο ηλειακό κάμπο και το Ιόνιο Πέλαγος, τον ανέδειξε διαχρονικά σε χώρο εγκατάστασης, διοίκησης, εμπορίου και πολιτιστικής δημιουργίας.

Στην περιοχή συνυπάρχουν η κληρονομιά της Αρχαίας Ήλιδας με τη μεσαιωνική ακμή του Πριγκιπάτου της Αχαΐας και τα σπουδαία μνημεία της Φραγκοκρατίας. Ταυτόχρονα, η νεότερη πολιτιστική παραγωγή, η λαϊκή παράδοση και οι θεσμοί μνήμης διατηρούν ζωντανή τη σχέση του παρελθόντος με το παρόν.

Τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι του Δήμου προστατεύονται και αναδεικνύονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί πολιτιστικής κληρονομιάς και αποτελούν επισκέψιμους χώρους με ιδιαίτερη εκπαιδευτική και πολιτιστική αξία.

3.1 Αρχαία Ήλιδα και Χώρα των Επειών

Η πολιτική και θρησκευτική οργάνωση της αρχαίας Ηλείας

Η Πόλη- Κράτος των Επειών ταυτίζεται με την ευρύτερη περιοχή της Αρχαίας Ήλιδας και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους ιστορικούς και πολιτισμικούς χώρους της αρχαίας Ελλάδας. Οι Επειοί, αρχαιοελληνικό φύλο που μνημονεύεται ήδη από τον Όμηρο, κατοίκησαν τη βόρεια Ηλεία και ανέπτυξαν οργανωμένη πολιτική δομή, ισχυρή κοινωνική συνοχή και πνευματική ακτινοβολία.

Σύμφωνα με τη μυθολογία, γενάρχη των Επειών ήταν ο Επειός, γιος του Ενδυμίωνα. Η παράδοση θέλει τον Επειό να αναδεικνύεται βασιλιάς της περιοχής ύστερα από αγώνα δρόμου στην Ολυμπία, στοιχείο που αντανακλά τη μυθολογική και πολιτισμική σύνδεση της περιοχής με τους πανελλήνιους αγώνες.

Η Αρχαία Ήλιδα δεν υπήρξε απλώς μία πόλη – κράτος. Υπήρξε ο θεματοφύλακας των Ολυμπιακών Αγώνων και ο εγγυητής της Ολυμπιακής Εκεχειρίας. Από εδώ εκκινούσαν οι ελλανοδίκες, οι οποίοι επέβλεπαν τη διεξαγωγή των Αγώνων, διασφαλίζοντας την ισονομία και την ιερότητα της διοργάνωσης. Η Ήλιδα αποτελούσε πολιτικό και θρησκευτικό κέντρο πανελλήνιας σημασίας, με επιρροή που ξεπερνούσε τα γεωγραφικά της όρια.

Οι αναφορές αρχαίων συγγραφέων, όπως του Ομήρου, του Στράβωνα και του Παιουσανία, επιβεβαιώνουν τη σπουδαιότητα της περιοχής και τη διαρκή παρουσία της στον ελληνικό ιστορικό και πνευματικό χάρτη.

3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Αρχαία Μνημεία

Τελετήρια κοινωνικής, θρησκευτικής και ταφικής πρακτικής

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης διασώζει σημαντικά αρχαιολογικά κατάλοιπα που προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για την καθημερινή ζωή, τις κοινωνικές δομές και τις θρησκευτικές αντιλήψεις της αρχαιότητας.

Νεκροταφείο Σταφιδοκάμπου

Στον Σταφιδόκαμπο έχει αποκαλυφθεί οργανωμένο νεκροταφείο ύστερων αρχαϊκών και κλασικών χρόνων, σε χρήση από τα τέλη του 6ου έως τον 4ο αιώνα π.Χ. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως ποικιλία ταφικών τύπων: πυρές, κεραμοσκεπείς τάφους, ταφικούς πίθους και εντυπωσιακούς κιβωτιόσχημους τάφους.

Ο μνημειακός κιβωτιόσχημος τάφος του 4ου αιώνα π.Χ., κατασκευασμένος από μεγάλες πωρόλιθους, μαρτυρεί υψηλό κοινωνικό κύρος του νεκρού και αναδεικνύει την επιμέλεια της ταφικής αρχιτεκτονικής. Τα πλούσια κτερίσματα – στεγγίδες, επίχρυσες χάνδρες και στεφάνια – προσφέρουν εικόνα της αισθητικής, των εθίμων και των κοινωνικών διαφοροποιήσεων της εποχής.

Το νεκροταφείο αποτελεί σημαντική πηγή αρχαιολογικών δεδομένων για την κοινωνική διαστρωμάτωση και τα ταφικά έθιμα της αρχαίας Ηλείας.

Ρωμαϊκά Λουτρά Λουτρών Κυλλήνης

Στη θέση «Λίτζι», κοντά στις ιαματικές πηγές Κυλλήνης, σώζονται τα ερείπια εκτεταμένου λουτρικού συγκροτήματος ρωμαϊκών χρόνων. Τα λουτρά αποδεικνύουν τη διαχρονική χρήση των θερμών νερών για θεραπεία και ευεξία, ήδη από την αρχαιότητα.

Η ύπαρξη τέτοιων εγκαταστάσεων καταδεικνύει ότι η Κυλλήνη λειτουργούσε ως τόπος συνάντησης, ανάπαυσης και ίασης, γεγονός που υποδηλώνει τη σημασία της Κυλλήνης ως περιφερειακού λουτρικού και θεραπευτικού κέντρου κατά τη ρωμαϊκή περίοδο.

3.3 Μεσαιωνική Κληρονομιά: Ανδραβίδα, Χλεμούτσι και Γλαρέντζα

Το Πριγκιπάτο της Αχαΐας και η φραγκική αβχή

Μετά το 1204, η περιοχή εισέρχεται σε μία ιδιαίτερα σημαντική περίοδο της ιστορικής της εξέλιξης. Η Ανδραβίδα γίνεται πρωτεύουσα του Πριγκιπάτου της Αχαΐας, ενός από τα ισχυρότερα φεουδαρχικά κράτη της Μεσογείου.

Ανδραβίδα – Ναός Αγίας Σοφίας

Ο γοθτικός ναός της Αγίας Σοφίας αποτελεί μοναδικό δείγμα δυτικής μεσαιωνικής αρχιτεκτονικής στον ελλαδικό χώρο. Αυλικός ναός των Βιλλεαρδουίνων και έδρα του Λατίνου επισκόπου, συνδέθηκε άμεσα με την πολιτική και εκκλησιαστική εξουσία του Πριγκιπάτου.

Κάστρο Χλεμούτσι

Το Χλεμούτσι, πριγκιπικό κάστρο και διοικητικό κέντρο, δεσπόζει επιβλητικά στον λόφο Χελωνάτα. Η αρχιτεκτονική του, σε μεγάλο βαθμό διατηρημένη, προσφέρει σπάνια εικόνα φραγκικού φρουρίου και αποκαλύπτει τη στρατηγική σημασία της περιοχής στον έλεγχο του Ιονίου και του ηλειακού κάμπου.

Γλαρέντζα

Η Γλαρέντζα υπήρξε ένα από τα σπουδαιότερα μεσαιωνικά λιμάνια της Μεσογείου. Εμπορικό, οικονομικό και διοικητικό κέντρο, διέθετε δικό της νομισματοκοπείο και ανεπτυγμένη πολεοδομική οργάνωση. Η ακμή της την καθιστά ισάξια μεγάλων λιμανιών της εποχής.

Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα της περιοχής τεκμηριώνουν τη σημασία της ως εμπορικού και διοικητικού κόμβου της μεσαιωνικής Πελοποννήσου.

Στρουσεϊκό Γεφύρι

Πρόκειται για μονότοξο πέτρινο γεφύρι, γνωστό και «τραγουδισμένο», το οποίο κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας ένωσε το λιμάνι της Γλαρέντζας (σημερινή Κυλλήνη) με την Ανδραβίδα, πρωτεύουσα του Πριγκιπάτου του Μορέως.

3.4 Μουσεία, Λαογραφικές Συλλογές και Πολιτιστικοί Χώροι

Η οργανωμένη μνήμη και η ζωντανή πολιτιστική ταυτότητα του Δήμου

Η πολιτιστική κληρονομιά του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης δεν αποτυπώνεται μόνο στα μνημειακά κατάλοιπα της αρχαιότητας και του Μεσαίωνα, αλλά διατηρείται, ερμηνεύεται και προβάλλεται μέσα από ένα δίκτυο μουσείων, λαογραφικών συλλογών, βιβλιοθηκών και σύγχρονων πολιτιστικών χώρων. Οι δομές αυτές λειτουργούν ως γέφυρα ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν, προσφέροντάς σας μία ολοκληρωμένη εμπειρία γνωριμίας με την ιστορία, την κοινωνία και την καθημερινή ζωή της περιοχής.

Μουσείο Κάστρου Χλεμούτσι

Κέντρο ερμηνείας της φραγκικής Ηλείας

Το Μουσείο Κάστρου Χλεμούτσι στεγάζεται στο εσωτερικό του επιβλητικού φραγκικού φρουρίου και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους μουσειακούς χώρους της δυτικής Πελοποννήσου. Ο εκθεσιακός του σχεδιασμός επικεντρώνεται στην ιστορία του Πριγκιπάτου της Αχαΐας και στη φραγκική παρουσία στην Ηλεία, προσφέροντας στον επισκέπτη μια ολοκληρωμένη εικόνα της μεσαιωνικής κοινωνίας, διοίκησης και τέχνης.

Στις μόνιμες εκθέσεις παρουσιάζονται αρχιτεκτονικά μέλη, γλυπτά, επιγραφές, νομίσματα, κεραμικά και αντικείμενα καθημερινής χρήσης, τα οποία προέρχονται από την Ανδραβίδα, τη Γλαρέντζα και άλλους μεσαιωνικούς οικισμούς της περιοχής. Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα γλυπτά που συνδέονται με τη δυναστεία των Βιλλεαρδουίνων, όπως η επιτάφια πλάκα της πριγκίπισσας Άννας Βιλλεαρδουίνης και το κιονόκρανο με τον θυρεό του πριγκιπικού ζεύγους Ισαβέλλας Βιλλεαρδουίνης και Φλωρέντιου ντ' Αινώ.

Το Μουσείο λειτουργεί όχι μόνο ως εκθεσιακός χώρος, αλλά και ως χώρος εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ξεναγήσεων και πολιτιστικών δράσεων, συμβάλλοντας ενεργά στην κατανόηση της μεσαιωνικής ιστορίας από το ευρύ κοινό.

Λαογραφικό Μουσείο Λεχαινών

Η καθημερινή ζωή στον ηλείακό κάμφο

Το Λαογραφικό Μουσείο Λεχαινών καταγράφει και αναδεικνύει τον παραδοσιακό τρόπο ζωής των κατοίκων της βόρειας Ηλείας, με έμφαση στον αγροτικό και κοινωνικό χαρακτήρα της περιοχής. Μέσα από αυθεντικά αντικείμενα, εργαλεία, οικιακά σκεύη, ενδυμασίες και φωτογραφικό υλικό, ο επισκέπτης γνωρίζει την καθημερινότητα των ανθρώπων του κάμπου από τον 19ο έως και τα μέσα του 20ού αιώνα.

Ιδιαίτερη ενότητα αφιερώνεται στην καλλιέργεια της σταφίδας και της ελιάς, δραστηριότητες που διαμόρφωσαν την οικονομία και την κοινωνική οργάνωση της περιοχής. Παράλληλα, παρουσιάζονται στοιχεία οικογενειακής ζωής, παραδοσιακές φορεσιές, θρησκευτικά έθιμα και λαϊκές τεχνικές, συνθέτοντας ένα ζωντανό μωσαϊκό τοπικής μνήμης.

Λαογραφικό Μουσείο Ανδραβίδας

Η μνήμη της μεσαιωνικής ηρωτεύουσας και της αγροτικής κοινωνίας

Το Λαογραφικό Μουσείο Ανδραβίδας εστιάζει τόσο στη νεότερη ιστορία της περιοχής όσο και στη λαϊκή παράδοση που διαμορφώθηκε στη σκιά της μεσαιωνικής πρωτεύουσας του Πριγκιπάτου της Αχαΐας. Τα εκθέματα αποτυπώνουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων, τις αγροτικές ασχολίες, τα επαγγέλματα, αλλά και τις πολιτισμικές επιρροές που άφησε η μακράιωνη ιστορική διαδρομή της πόλης.

Ιδιαίτερη θέση κατέχουν τα αντικείμενα που σχετίζονται με τα τοπικά έθιμα, όπως ο γενιτσαρίστικος χορός, καθώς και με την κοινωνική ζωή της Ανδραβίδας κατά τον 19ο και 20ο αιώνα.

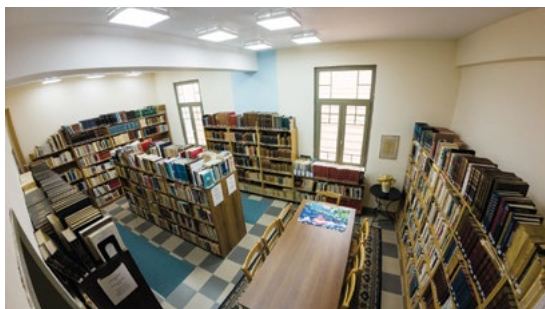

Δημοτικές Βιβλιοθήκες και Πολιτιστικοί Πυρήνες

*Κέντρα γνώσης, ηαίδειας
και ηολιτισμού*

Η Δημοσιάνειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Λεχαινών και η Δημοτική Βιβλιοθήκη Ανδραβίδας αποτελούν σημαντικούς πυρήνες πολιτισμού και εκπαίδευσης. Φιλοξενούν έντυπο και αρχαιακό υλικό ιστορικού, λογοτεχνικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα, ενώ λειτουργούν και ως χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων, παρουσιάσεων βιβλίων, διαλέξεων και εκπαιδευτικών δράσεων.

Οι βιβλιοθήκες συμβάλλουν ουσιαστικά στη διατήρηση της πνευματικής παράδοσης της περιοχής και προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα να προσεγγίσει την τοπική ιστορία μέσα από γραπτές πηγές και μαρτυρίες.

Πολιτιστικοί Χώροι και Σύγχρονες Δράσεις

Η πολιτιστική κληρονομιά σε ζωντανό διάλογο με το παρόν

Πέρα από τα μουσεία και τις βιβλιοθήκες, ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης διαθέτει πολιτιστικούς χώρους που φιλοξενούν φεστιβάλ, θεατρικές παραστάσεις, μουσικές εκδηλώσεις, εκθέσεις και κινηματογραφικές προβολές, όπως το θερινό σινεμά «Σινέ Ρόδον» στον Σταφιδόκαμπο και το θέατρο Άστρον στα Λεχαινά. Οι δράσεις αυτές ενισχύουν τη σύγχρονη πολιτιστική ζωή και προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα να βιώσει τον πολιτισμό ως ενεργό στοιχείο της καθημερινότητας.

Ένα ταξίδι που συνεχίζεται

Η πολιτιστική κληρονομιά του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης δεν ανήκει μόνο στο παρελθόν. Ζει στους δρόμους, στα μνημεία, στους ανθρώπους και στις ιστορίες που θα μοιραστεί μαζί σας. Η γνωριμία με την πολιτιστική κληρονομιά του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης σας προσφέρει τη δυνατότητα κατανόησης της ιστορικής εξέλιξης της περιοχής και της διαχρονικής σχέσης ανθρώπου και τόπου.

4. Φύση & Τοπία

*Φυσικό περιβάλλον και τοπία
του δυτικού άκρου της Πελοποννήσου*

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης αποτελεί περιοχή όπου το φυσικό περιβάλλον διαμορφώνει σε μεγάλο βαθμό το τοπίο, τις δραστηριότητες και τη συνολική εμπειρία του ταξιδιού σας. Αφήστε τον εαυτό σας ελεύθερο να περιδιαβεί στις απέραντες παραλίες μας με την ψιλή άμμο να σας χαϊδεύει τις πατούσες... Αφεθείτε στο μεθυστικό άρωμα των εσπεριδοειδών του κάμπου και νιώστε την επαφή με το υγρό χώμα να σας δίνει τους πεντανόστιμους καρπούς του... Ανακαλύψτε ένα φυσικό περιβάλλον ήπιο, γαλήνιο και ιδιαίτερα φιλόξενο.

Η περιοχή μας δεν θα σας εντυπωσιάσει με απότομες εναλλαγές ή ακραία τοπία, αλλά με την απλότητα, ισορροπία και αρμονική συνύπαρξη των φυσικών στοιχείων. Θάλασσα, υγρότοποι και καλλιεργήσιμη γη συνυπάρχουν, δημιουργώντας έναν φυσικό καμβά που προσφέρεται για χαλάρωση, εξερεύνηση και αυθεντική επαφή με το περιβάλλον.

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής εντάσσεται σε καθεστώτα προστασίας και διαχείρισης, συμβάλλοντας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην προώθηση ήπιων μορφών τουριστικής ανάπτυξης.

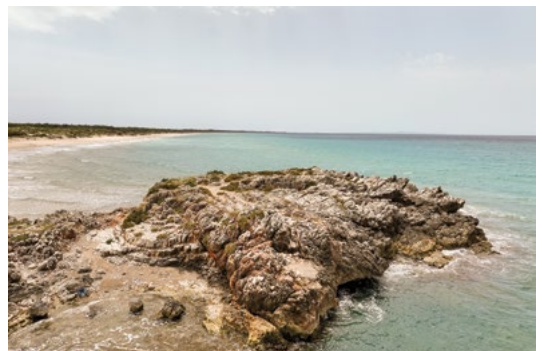
4.1 Παραλίες του Ιονίου Πελάγους

*Εκτεταμένη ακτογραμμή
με αμμόβειες παραλίες και καθαρά νερά*

Το Δυτικό τμήμα του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης βρέχεται εξ ολοκλήρου από το Ιόνιο Πέλαγος, προσφέροντας μια εκτεταμένη και συνεχόμενη ακτογραμμή με ολόχρυσες παραλίες που ικανοποιούν κάθε επισκέπτη. Η εύκολη πρόσβαση, η ομαλή μορφολογία του εδάφους και η ποικιλία καταλυμάτων –από camping και ενοικιαζόμενα δωμάτια έως οργανωμένα τουριστικά συγκροτήματα καθιστούν την περιοχή κατάλληλη για διαφορετικά προφίλ επισκεπτών.

Κοινό χαρακτηριστικό των παραλιών είναι:

- η **ψιλή, χρυσαφένια άμμος,**
- τα **ρηχά και καθαρά νερά,** κατάλληλα για οικογένειες,
- οι εντυπωσιακές **φυσικές αμμοθίνες,**
- τα **κρινάκια της άμμου,** σπάνια φυτά που κοσμούν τις ακτές και αποτελούν χαρακτηριστικό στοιχείο του τοπίου.

Στην περιοχή συναντώνται:

- **οργανωμένες παραλίες,** με υποδομές, ξαπλώστρες και χώρους αναψυχής,
- **ήσυχες και λιγότερο πολυσύχναστες ακτές,** ιδανικές για φυσιολάτρες,
- παραλίες κατάλληλες για **θαλάσσια σπορ.**

Ιδιαίτερα γνωστές είναι:

- η **Χρυσή Ακτή**,
- η παραλία της **Κυλλήνης**,
- η **Καυκαλίδα**,
- η **Μυρσίνη**,
- η **Αρετή**,
- ο **Άγιος Παντελεήμονας**,
- το **Κουνουπέλι** και το **Κουνουπελάκι**.

Οι παραλίες της **Μυρσίνης** και της **Αρετής** ξεχωρίζουν χάρη στους κατάλληλους και σταθερούς ανέμους που πνέουν συχνά στην περιοχή, προσφέροντας ευνοϊκές συνθήκες για τη δραστηριότητα του kitesurfing.

Σε επιλεγμένες παραλίες εφαρμόζονται πρακτικές περιβαλλοντικής προστασίας και ευαισθητοποίησης, με σεβασμό στα φυσικά οικοσυστήματα και τις αμμοθίνες.

4.2 Υγρότοποι, Λίμνες και Προστατευόμενες Περιοχές. Εθνικό Πάρκο

Υδάτινα οικοσυστήματα και βιοποικιλότητα

Πέρα από τη θάλασσα, ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης διαθέτει ένα ιδιαίτερα πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο, κυρίως τη Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου, που αποτελεί μέρος από το Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου –Στροφυλιάς και προστατεύεται από τη Σύμβαση Ramsar και το δίκτυο Natura 2000, λόγω της πλούσιας ορνιθοπανίδας και του οικοσυστήματός της.

Γνωρίστε τη μεγαλύτερη λιμνοθάλασσα της Πελοποννήσου, με έκταση περίπου 7.500 στρεμμάτων. Εδώ μπορείτε ν' ανακαλύψετε σπάνια και προστατευόμενα είδη υδρόβιων πτηνών, αποδημητικά πουλιά που καταφθάνουν κυρίως τους χειμερινούς μήνες για διαχείμαση, καθώς και πληθώρα αμφιβίων και ερπετών και συμβάλλει ουσιαστικά στη διατήρηση της βιοποικιλότητας της περιοχής. Εκτός όμως από τα παραπάνω η λιμνοθάλασσα Κοτυχίου είναι σημαντικός τόπος μετανάστευσης και διαβίωσης ψαριών και χελιών, μέχρι την περίοδο έναρξης της αναπαραγωγικής διαδικασίας, οπότε και μεταναστεύουν στην θάλασσα, γεγονός που αναδεικνύει τον οικολογικό και παραγωγικό ρόλο της λιμνοθάλασσας.

Η περιοχή εποπτεύεται και προστατεύεται από αρμόδιους φορείς διαχείρισης, σύμφωνα με τις προβλέψεις της εθνικής και ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

4.3 Αγροτικό Τοπίο και Φυσικές Διαδρομές

Αγροτικό τοπίο και ήπια φυσική ενδοχώρα

Το εσωτερικό του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης χαρακτηρίζεται από έναν από τους πιο εύφορους και παραγωγικούς κάμπους της Πελοποννήσου. Το αγροτικό τοπίο κυριαρχεί και διαμορφώνει την ταυτότητα της περιοχής, αποτελώντας βασικό στοιχείο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής .

Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις απλώνονται μέχρι τον ορίζοντα και συνδέονται άρρηκτα με την παραγωγή ποιοτικών αγροτικών προϊόντων, που προορίζονται τόσο για την τοπική κατανάλωση όσο και για την ευρύτερη αγορά. Το τοπίο αυτό, λιτό αλλά γοητευτικό, προσφέρει ιδανικές συνθήκες για:

- ήπιες φυσικές διαδρομές,
- περιπάτους στην ύπαιθρο,
- εξερεύνηση του αγροτικού κόσμου και της καθημερινότητας των κατοίκων.

Οι φυσικές διαδρομές μέσα στον κάμπο και γύρω από υδάτινα οικοσυστήματα επιτρέπουν στον επισκέπτη να γνωρίσει τη βαθιά σχέση ανθρώπου και φύσης, σε ένα περιβάλλον που ευνοεί τη χαλάρωση και την επαφή με τη φύση

Η φύση ως εμπειρία χαλάρωσης και αυθεντικότητας

Στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης, η φύση δεν είναι απλώς φόντο των διακοπών, αλλά ουσιαστικό μέρος της εμπειρίας. Οι παραλίες του Ιονίου, οι υγρότοποι και ο εύφορος κάμπος συνθέτουν έναν προορισμό ιδανικό για όλους εσάς που αναζητάτε ηρεμία, χαλάρωση και αυθεντική επαφή με το περιβάλλον.

Το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης προσφέρει συνθήκες ηρεμίας, ισορροπίας και αυθεντικής επαφής με το τοπίο.

5. Εμπειρίες & Ειδικές Μορφές Τουρισμού

*Εμπειρίες και ειδικές μορφές τουρισμού
καθ' όλη τη διάρκεια του έτους*

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης δεν περιορίζεται σε μία μόνο μορφή τουριστικής δραστηριότητας. Αντίθετα, προσφέρει ένα πλούσιο μωσαϊκό εμπειριών που συνδυάζουν πολιτισμό, φύση, ευεξία, γαστρονομία και πνευματικότητα. Οι ειδικές μορφές τουρισμού αναπτύσσονται φυσικά μέσα από τα χαρακτηριστικά της περιοχής και σας επιτρέπουν να γνωρίσετε τον τόπο σε βάθος, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

5.1 Πολιτιστικός Τουρισμός

Αρχαίο Λιμάνι Κυλλήνης – Θαλάσσια Πύλη της Αρχαίας Ηλείας

Το αρχαίο λιμάνι της Κυλλήνης αποτέλεσε από την αρχαιότητα ένα από τα σημαντικότερα επίνεια της Ηλείας και βασικό κόμβο θαλάσσιας επικοινωνίας με το Ιόνιο και τη δυτική Μεσόγειο. Λειτουργήσε ως κύρια πύλη πρόσβασης προς την Ολυμπία, εξυπηρετώντας εμπόριο, μετακινήσεις και την άφιξη επισκεπτών και προσκυνητών των Ολυμπιακών Αγώνων.

Αρχαιολογικά και υποθαλάσσια ευρήματα τεκμηριώνουν τη διαχρονική λιμενική χρήση της περιοχής έως και τους ρωμαϊκούς χρόνους. Σήμερα, το αρχαίο λιμάνι της Κυλλήνης αποτελεί σημαντικό πόρο πολιτιστικού τουρισμού, με δυνατότητες ανάδειξης που συνδυάζουν την ιστορική μνήμη με σύγχρονες, βιώσιμες μορφές τουριστικής ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο του έργου «BLUE COULTOUR», που υλοποιείται μέσω του προγράμματος Interreg VI-A Ελλάδα-Ιταλία 2021-2027, ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης συμμετέχει στην ανάπτυξη οργανωμένου Καταδυτικού Πάρκου, με στόχο την ανάδειξη της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς, σε συνεργασία με διεθνείς ακαδημαϊκούς και θεσμικούς φορείς.

Παράδοση, εκδηλώσεις και ζωντανή πολιτιστική εμπειρία

Ο πολιτιστικός τουρισμός στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης αποτελεί βασικό πυλώνα της τουριστικής ταυτότητας της περιοχής. Πέρα από τα μνημεία και τα μουσεία, ο πολιτισμός εκφράζεται μέσα από έθιμα, δρώμενα και θεσμούς που παραμένουν ζωντανοί και ενεργοί.

Σημαντική θέση κατέχουν:

- τα **παραδοσιακά πανηγύρια**, που συνδέονται με το θρησκευτικό ημερολόγιο και την αγροτική ζωή,
- τα **αποκριάτικα δρώμενα**, με κορυφαίο τον **Γεντισαρίστικο Χορό**, ένα μοναδικό λαϊκό έθιμο με βαθιές ρίζες,
- το **Καρναβάλι**, που προσελκύει επισκέπτες και ενισχύει τη συλλογική συμμετοχή.

Παράλληλα, ο Δήμος φιλοξενεί:

- την **Ιππική Έκθεση**,
- το **Διεθνές Φεστιβάλ Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης**,
- τον **Δημοτικό Θερινό Κινηματογράφο «Σινέ Ρόδον»**, έναν αγαπημένο θεσμό που συνδυάζει ψυχαγωγία και πολιτισμό.
- Το Θέατρο Άστρον στα Λεχαινά.

Εδώ δεν είστε απλοί θεατές, αλλά συμμετέχετε ενεργά στην πολιτιστική ζωή του τόπου.

5.2 Γαστρονομικός & Αγροτουρισμός

Γεύσεις της γης και του Ιονίου

Η γαστρονομική εμπειρία στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον αγροτικό χαρακτήρα της περιοχής. Ο εύφορος κάμπος της Ηλείας παράγει προϊόντα υψηλής ποιότητας, που αποτελούν τη βάση της τοπικής κουζίνας.

Η περιοχή ξεχωρίζει για:

- την καλλιέργεια της **σταφίδας**,
- την παραγωγή **ελαιολάδου**,

- τα φρέσκα αγροτικά προϊόντα,
- την **αλιευτική δραστηριότητα** και τα θαλασσινά του Ιονίου.

Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν:

- την τοπική παραγωγή,
- την παραδοσιακή μαγειρική,
- τα τοπικά εδέσματα μέσα από ταβέρνες και αγροτουριστικές εμπειρίες.

Ο αγροτουρισμός προσφέρει αυθεντική επαφή με την ύπαιθρο, τον αγρότη και τον τρόπο ζωής της περιοχής, ενισχύοντας τη βιωματική διάσταση του ταξιδιού.

Οι δράσεις αγροτουρισμού αναπτύσσονται με σεβασμό στην τοπική παραγωγή και το περιβάλλον, ενισχύοντας τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

5.3 Ιαματικός Τουρισμός & Ευεξία

Θεραπεία και χαλάρωση με ιστορία αιώνων

Ο ιαματικός τουρισμός αποτελεί μία από τις πιο ιστορικές μορφές τουρισμού στην περιοχή. Τα Λουτρά Κυλλήνης και τα Λουτρά Υρμίνης είναι γνωστά ήδη από την αρχαιότητα για τις ιδιότητες που παραδοσιακά συνδέονται με την ευεξία και τη χαλάρωση.

Τα ιαματικά νερά χρησιμοποιούνταν από τα ρωμαϊκά χρόνια, όπως μαρτυρούν τα σωζόμενα ρωμαϊκά λουτρά, και συνεχίζουν έως σήμερα να προσελκύουν επισκέπτες που αναζητούν:

- χαλάρωση,
- ευεξία,
- ανακούφιση από μυοσκελετικά και άλλα προβλήματα.

Σήμερα, οι σύγχρονες υποδομές υδροθεραπείας συνδυάζονται με τη φυσική ομορφιά της περιοχής, δημιουργώντας ιδανικές συνθήκες για ποιοτικό τουρισμό ευεξίας.

5.4 Οικοτουρισμός & Παρατήρηση Φύσης

Ήπιες εμπειρίες σε τοπία υψηλής περιβαλλοντικής αξίας

Για όσους επιθυμείτε έναν ελκυστικό προορισμό για οικοτουρισμό και φυσιολατρικές δραστηριότητες, ο Δήμος Ανδραβίδας Κυλλήνης μπορεί να σας προσφέρει μία μοναδική εμπειρία περιήγησης. Το πλούσιο δίκτυο υγροτόπων, λιμνών και λιμνοθαλασσών φιλοξενεί σημαντική βιοποικιλότητα, ενώ, κατά τους χειμερινούς μήνες, η περιοχή γίνεται καταφύγιο για αποδημητικά υδρόβια πτηνά, προσφέροντάς σας έτσι μοναδικές εικόνες για φωτογραφίες.

Οι δραστηριότητες οικοτουρισμού πραγματοποιούνται με γνώμονα την προστασία των οικοσυστημάτων και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επισκεπτών.

5.5 Θρησκευτικός & Προσκυνηματικός Τουρισμός

Πίστη, ιστορία και κατάνυξη

Ο θρησκευτικός και προσκυνηματικός τουρισμός αποτελεί σημαντική διάσταση της εμπειρίας στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης. Η περιοχή διαθέτει ιστορικούς ναούς και μονές που συνδέονται άρρηκτα με την πνευματική ζωή του τόπου.

Ξεχωρίζουν:

- η Ιερά Μονή Βλαχερνών,
- η Παλαιοπαναγιά Μανωλάδας.

Οι χώροι αυτοί δεν αποτελούν μόνο τόπους λατρείας, αλλά και σημεία ιστορικής μνήμης και πολιτιστικής συνέχειας. Συνδυάζονται συχνά με τοπικά πανηγύρια και θρησκευτικές εορτές, προσφέροντας στον επισκέπτη εμπειρία αυθεντικής συμμετοχής.

Ένας ηρωισμός εφημεριών όλο τον χρόνο

Οι ειδικές μορφές τουρισμού στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης ενισχύουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, διευρύνουν την τουριστική περίοδο και προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα να ζήσει τον τόπο με όλες του τις αισθήσεις.

Οι εμπειρίες που σας προσφέρει ο Δήμος ενισχύουν τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και προσφέρουν πολυδιάστατη γνωριμία με τον τόπο.

Εδώ, ο τουρισμός δεν είναι απλώς διαμονή – είναι **εμπειρία ζωής**.

6. Τοπική Ζωή & Εκδηλώσεις

Ζωντανή παράδοση και καθημερινότητα

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης δεν σας προσφέρει μόνο ιστορικά μνημεία και φυσικά τοπία • η καθημερινή ζωή των κατοίκων και οι τοπικές εκδηλώσεις αποτελούν πηγή πολιτισμού και αυθεντικών εμπειριών. Τα ήθη, τα έθιμα και οι παραδόσεις συνδέουν το παρελθόν με το παρόν, ενώ τα φεστιβάλ και οι κοινωνικές εκδηλώσεις ζωντανεύουν την τοπική κοινότητα καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Εδώ έχετε τη μοναδική δυνατότητα να παρατηρήσετε και να συμμετάσχετε ενεργά σε έναν κόσμο όπου η παράδοση, η γιορτή και η κοινωνική ζωή συνυπάρχουν αρμονικά, αναδεικνύοντας την ταυτότητα του τόπου.

Τοπική Ζωή & Εκδηλώσεις

Ζήστε την Παράδοση - Όχι ως θεατής, αλλά ως Συμμέτοχος

Στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης, η παράδοση δεν φυλάσσεται σε προθήκες· ζει στις πλατείες, στα πανηγύρια και στις καθημερινές συνήθειες των ανθρώπων. Εδώ, θα ακούσετε τον ήχο του βιολιού να μπλέκεται με τα γέλια, θα μυρίσετε ψημένο ψωμί και τοπικό κρασί, θα δείτε γενιές να χορεύουν μαζί.

Δεν παρακολουθείτε απλώς — συμμετέχετε, γίνεστε μέρος μιας κοινότητας που γιορτάζει τη ζωή.

6.1 Ήθη, Έθιμα και Παραδόσεις

Η συλλογική μνήμη σε δράση

Τα ήθη και τα έθιμα του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης αποτελούν ζωντανή έκφραση της συλλογικής μνήμης και της ταυτότητας της τοπικής κοινωνίας. Πρόκειται για πρακτικές και τελετουργίες που μεταφέρονται από γενιά σε γενιά και συνδέονται με τον κύκλο της φύσης, τις θρησκευτικές γιορτές και τις κοινωνικές ανάγκες των κατοίκων.

Μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία είναι:

Πανηγύρια & Τοπικές Γιορτές

Καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, οι κοινότητες του Δήμου γεμίζουν φως, μουσική και κίνηση. Τα πανηγύρια, δεμένα με θρησκευτικές εορτές, τον αγροτικό κύκλο και τοπικές επετείους, αποτελούν την πιο αυθεντική πύλη γνωριμίας με τον τόπο.

Χορέψτε υπό τους ήχους παραδοσιακών οργάνων, δοκιμάστε σπιτικά εδέσματα και αφήστε τον ρυθμό να σας οδηγήσει – εδώ, κάθε γιορτή είναι μια ιστορία που συνεχίζεται.

Περίοδος: Όλο τον χρόνο (κορύφωση Άνοιξη–Καλοκαίρι)

▶ Διάρκεια εμπειρίας: 1–3 ώρες

Χαρακτήρας: Παράδοση | Μουσική | Γαστρονομία

Αποκριάτικα Δρώμενα – Το «Αντάμωμα των Γενιτσάρων»

Κατά την Αποκριά, η ιστορία συναντά το τελετουργικό στοιχείο μέσα από το λαογραφικό δρώμενο «Αντάμωμα των Γενιτσάρων». Με ρυθμικές κινήσεις, συμβολικές μεταμφιέσεις και συλλογική συμμετοχή, το έθιμο λειτουργεί σαν ζωντανή γέφυρα ανάμεσα στο χθες και το σήμερα.

Ακολουθήστε την πομπή, νιώστε τον παλμό του πλήθους και ανακαλύψτε πώς η μνήμη μετατρέπεται σε εμπειρία.

Τοπικές Τελεουργίες & Θρησκευτικές Πρακτικές

Οι θρησκευτικές γιορτές στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης αποτελούν στιγμές βαθιάς συλλογικότητας. Λιτανείες, εορτασμοί και τοπικά έθιμα διατηρούν ζωντανή την πνευματική ταυτότητα των κοινοτήτων και προσφέρουν στον επισκέπτη μια σπάνια αίσθηση συμμετοχής σε αυθεντικά βιώματα.

Ανακαλύψτε Περισσότερα!

Μπορείτε να εντοπίσετε ποιο τοπικό έθιμο συνδέεται με αρχαίες τελεουργίες της φύσης;

▶ Σαρώστε το QR code και ξεκλειδώστε τον «Κρυμμένο Θησαυρό της Παράδοσης».

Η συμμετοχή σας σε αυτά τα δρώμενα δεν περιορίζεται στην παρατήρηση • σας προσφέρεται η ευκαιρία για ενεργό εμπλοκή, καθιστώντας το ταξίδι σας πιο αυθεντικό και βιωματικό.

6.2 Πολιτιστικές Εκδηλώσεις & Φεστιβάλ

Ο πολιτισμός σε κίνηση

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης συνδυάζουν παράδοση και σύγχρονη δημιουργία, δημιουργώντας έναν δυναμικό χώρο συνάντησης για κατοίκους και επισκέπτες. Η περιοχή φιλοξενεί ετήσια φεστιβάλ, μουσικές και χορευτικές παραστάσεις, εκθέσεις, καθώς και θερινές δραστηριότητες που προσφέρουν ολοκληρωμένη πολιτιστική εμπειρία.

Σημαντικά γεγονότα περιλαμβάνουν:

- Διεθνές Φεστιβάλ Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης: Από το 2011, το φεστιβάλ αποτελεί κορυφαίο πολιτιστικό θεσμό της περιοχής, εστιάζοντας στην ανάδειξη της μεσαιωνικής ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς, με κύρια έδρα το Κάστρο Χλεμούτσι. Το φεστιβάλ περιλαμβάνει μουσικές, γευσιγνωστικές και εκθεσιακές δράσεις, ενώ έχει διεθνή διάσταση, καθώς συνεργάζεται με μουσικά συγκροτήματα από χώρες όπως η Ιταλία, η Ελβετία, η Νορβηγία, η Γερμανία και η Τουρκία και διοργανώνει εκδηλώσεις εκτός Ελλάδας.
- Δημοτικός Θερινός Κινηματογράφος «Σινέ Ρόδον»: Λειτουργεί στον Σταφιδόκαμπο από το 1990 και αποτελεί κέντρο πολιτισμού και ψυχαγωγίας, φιλοξενώντας κινηματογραφικές προβολές, μουσικές συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις και αφιερώματα κατά τη θερινή περίοδο.
- Ιππική Έκθεση Ανδραβίδας: Διεξάγεται κάθε χρόνο το δεύτερο Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου στο Ιππικό Κέντρο Ανδραβίδας και περιλαμβάνει εκθέσεις αλόγων, παρελάσεις και επιδείξεις, αναδεικνύοντας την πλούσια ιππική παράδοση της περιοχής.
- Τοπικές γιορτές και πολιτιστικά δρώμενα: Συνδυάζουν μουσική, χορό και παραδοσιακή γαστρονομία, προσφέροντάς σας την εμπειρία αυθεντικής συμμετοχής και επαφής με την τοπική κοινωνία.

Αυτές οι εκδηλώσεις ενισχύουν τη ζωντάνια του Δήμου και αποτελούν σημαντικό στοιχείο της τουριστικής ταυτότητας, ενώ ταυτόχρονα διατηρούν και προβάλλουν τα ήθη, τα έθιμα και την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

Η τοπική ζωή και οι εκδηλώσεις στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης σας προσφέρουν μια ολιστική εμπειρία που συνδέει παράδοση, πολιτισμό και καθημερινότητα. Εδώ, κάθε γιορτή, κάθε πανηγύρι και κάθε φεστιβάλ γίνεται ευκαιρία για βιώσιμη πολιτιστική ανακάλυψη, αφήνοντας ανεξίτηλες αναμνήσεις και ενισχύοντας τη σύνδεσή σας με τον τόπο.

7. Προτεινόμενες διαδρομές

Προτεινόμενες Διαδρομές – Εμπειρίες Φύσης & Ευεξίας

► Διαδρομή 1: Φύση & Ευεξία

Αφήστε τον ρυθμό της καθημερινότητας πίσω και ακολουθήστε διαδρομές που συνδυάζουν νερό, πράσινο και ηρεμία. Από υγροτόπους διεθνούς σημασίας έως ήσυχες λίμνες και αγροτικά μονοπάτια, η φύση εδώ λειτουργεί ως φυσικό καταφύγιο αναζωογόνησης.

Στάσεις Διαδρομής:

- Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου-Στροφυλιάς (Natura 2000)
- Λίμνη Πηνειού (Καραμανλή)
- Αγροτικά μονοπάτια σε Μέλισσα, Μπόρσιον, Αετορράχη
  - ▶ Εκτιμώμενη διάρκεια: Μισή – 1 ημέρα
  - ▶ Δυσκολία: Εύκολη – Μεσαία
  - ▶ Ιδανική εποχή: Άνοιξη & Φθινόπωρο

Τύπος διαδρομής: Πεζοπορία | Φωτογράφιση φύσης

► Ευεξία & Αναζωογόνηση

Στα Ιαματικά Λουτρά Κυλλήνης, το σώμα χαλαρώνει και το πνεύμα ανανεώνεται. Σε ένα περιβάλλον όπου η φύση συναντά τη θάλασσα, η εμπειρία της ευεξίας αποκτά ολοκληρωμένο χαρακτήρα.

Ιδανικό σκηνικό για χαλάρωση, ήπια άσκηση, yoga και στιγμές απόλυτης ισορροπίας.

► Γεύσεις της Διαδρομής

Κάθε διαδρομή συνοδεύεται από γεύσεις που μιλούν για τον τόπο. Δοκιμάστε παραδοσιακές πίτες, τοπικά τυριά, ελαιόλαδο και κρασί από ποικιλίες της περιοχής.

Οι γαστρονομικές στάσεις μετατρέπουν το ταξίδι σε βιωματική εμπειρία γεύσης και πολιτισμού.

► Για Οικογένειες

Ασφαλείς παραλίες με ρηχά νερά, μικρές αποστάσεις και εκπαιδευτικές επισκέψεις συνθέτουν ένα ιδανικό σκηνικό για οικογενειακές διακοπές.

Εδώ, τα παιδιά μαθαίνουν παίζοντας και οι μεγάλοι χαλαρώνουν πραγματικά.

► Για Ζευγάρια

Ρομαντικά ηλιοβασιλέματα στο Κάστρο Χλεμούτσι, δείπνα δίπλα στο κύμα και στιγμές ευεξίας δημιουργούν το τέλειο σκηνικό για slow travel και αποδράσεις καρδιάς.

► Για Φυσιολάτρες

& Εναλλακτικούς Ταξιδιώτες

Υγρότοποι, παρατήρηση πουλιών, αγροτικά τοπία και αυθεντικοί οικισμοί προσφέρουν εμπειρίες ήρεμες, βαθιές και ουσιαστικές.

Ένας τόπος για όσους ταξιδεύουν για να συνδεθούν με το περιβάλλον και τον εαυτό τους.

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης σας περιμένει να τον ανακαλύψετε, βήμα-βήμα, γεύση-γεύση, ιστορία-ιστορία.

Προτεινόμενες Διαδρομές

ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ

Εμπειρίες Φύσης και Ευεξίας

Φυσιολατρικές Εμπειρίες

- Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου - Στροφωλιάς

- Λίμνη Πηνειού (Καραμανλή)

- Αγροτικά μονοπάτια σε Μέλισσα, Μπόρσιον, Αετοράχη

Ευεξία & Αναζωογόνηση

- Ιαματικά Λουτρά Κυλλήνης

- Περιβάλλον για χαλάρωση, yoga & ήπια άσκηση

- Συνδυασμός φύσης & θάλασσας

Προτάσεις για:

Πεζοπορία

Παρατήρηση Πουλιών

Σπα & Χαλάρωση

Διαδρομές στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης

Διαδρομή 1: Βόρεια Πλευρά & Φύση

Διαδρομή 2: Πολιτισμός & Γαστρονομία

Ζήσε τον Μύθο του Ιππότη στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης

1. Ανδραβίδα

1. **Ιστορική πρωτεύουσα των Φράγκων!**
Αναγέννησε τη μεσαιωνική ατμόσφαιρα με περιήγηση, συναρπαστική περιπέτεια και ιστορικά μυστήρια!

2.

Γεφυρα Στρουσιού

Μεσαιωνική γέφυρα σε γραφικό τοπίο. Περπάτησε στα βήματα των ιπποτών!

3.

3. Κάστρο Χλεμούτσι και Γλαρέντζα

Γαλλικό «ιππότεο» κάστρο και λιμάνι - μπροπολή της εποχής! Μαγευτική θέα, ιστορική εξερεύνηση και θαλάσσιο πάρκο!

Διαδρομή
Περιπέτειας

18km

Εμπειρίες Φύσης και Ευεξίας

- Φυσιολατρικές Εμπειρίες
- Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου – Στροφυλιάς
- Λίμνη Πηνειού (Καραμανλή)
- Αγροτικά μονοπάτια σε Μέλισσα, Μπόρσιον, Αετορράχη
- Ευεξία & Αναζωογόνηση
- Ιαματικά Λουτρά Κυλλήνης
- Περιβάλλον ιδανικό για χαλάρωση, yoga, ήπια άσκηση
- Συνδυασμός φύσης & θάλασσας

Προτάσεις για:

Οικογένειες

- ✓ Παραλίες με ρηχά νερά (Λεχαινά, Κάστρο, Κυλλήνη, Κουνουπέλι, Μυρσίνη)
- ✓ Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε Κάστρο Χλεμούτσι, Αγία Σοφία Ανδραβίδας, Λιμάνι Κυλλήνης, Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου, Λαογραφικά Μουσεία Λεχαινών και Ανδραβίδας, και Βιβλιοθήκες Λεχαινών και Ανδραβίδας.

✓ Περίπατοι στη φύση

✓ Ασφαλές περιβάλλον & εύκολες αποστάσεις

Ιδανικό για: οικογενειακές διακοπές, χαλάρωση, συνδυασμό θάλασσας και πολιτισμού.

Ζευγάρια

✓ Ρομαντικά ηλιοβασιλέματα στο Κάστρο

✓ Ιαματικά λουτρά & spa

✓ Δείπνο δίπλα στη θάλασσα

✓ Περιπάτους σε ιστορικά τοπία

Ιδανικό για: ρομαντικές αποδράσεις, weekend break, slow tourism.

Φυσιολάτρες & Εναλλακτικοί Ταξιδιώτες

✓ Υγρότοποι & παρατήρηση πουλιών

✓ Πεζοπορία και φωτογράφιση

✓ Αγροτικά τοπία & αυθεντικοί οικισμοί

✓ Επαφή με το φυσικό περιβάλλον

Ιδανικό για: οικοτουρισμό, φυσιολατρικές εμπειρίες, ήρεμες διακοπές.

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης αποτελεί έναν πολυθεματικό προορισμό, που συνδυάζει:

- ιστορία χιλιάδων ετών
- μοναδικά φυσικά τοπία
- θάλασσα και ιαματικά νερά
- αυθεντική φιλοξενία

Έναν τόπο που δεν επισκέπτεσαι απλώς — τον ζεις.

8. Κοντινοί Προορισμοί

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης αποτελεί ιδανική αφετηρία για την εξερεύνηση ορισμένων από τους σημαντικότερους προορισμούς της Ηλείας και της δυτικής Πελοποννήσου. Σε μικρές αποστάσεις, έχετε τη δυνατότητα να γνωρίσετε παγκοσμίου φήμης μνημεία όπως ο Επικούριος Απόλλωνας - ο Παρθενώνας της Πελοποννήσου- που βρίσκεται στις Βάσσεις της Φιγαλείας, αρχαιολογικούς χώρους, γραφικά λιμάνια και μοναδικές παραλίες, συνδυάζοντας πολιτισμό, φύση και θαλάσσιες εμπειρίες.

8.1 Αρχαία Ολυμπία

Το λίκνο των Ολυμπιακών Αγώνων

Σε απόσταση περίπου 50 χιλιομέτρων από τον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης βρίσκεται η Αρχαία Ολυμπία, ένας από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους παγκοσμίως και Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Η Ολυμπία υπήρξε το ιερότερο θρησκευτικό κέντρο της αρχαίας Ελλάδας και ο τόπος τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων από το 776 π.Χ. έως το 393 μ.Χ. Στον αρχαιολογικό χώρο

διατηρούνται:

- ο Ναός του Δία,
- το Ηραίο,
- το αρχαίο Στάδιο,
- το Γυμνάσιο και η Παλαίστρα,
- το εργαστήριο του Φειδία.

Στο σύγχρονο αρχαιολογικό μουσείο εκτίθενται σπουδαία ευρήματα, όπως ο Ερμής του Πραξιτέλη και τα γλυπτά του ναού του Δία.

Η επίσκεψη στην Ολυμπία συνδυάζεται ιδανικά με περίπατο στον παραδοσιακό οικισμό και γεύμα σε τοπικές ταβέρνες, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη πολιτιστική εμπειρία.

8.2 Αρχαία Ήλιδα

*Η πόλη που διοργάνωνε
τους Ολυμπιακούς
Αγώνες*

Σε απόσταση περίπου 30 χιλιομέτρων από τον Δήμο βρίσκεται η Αρχαία Ήλιδα, πρωτεύουσα των Ηλείων και διοργανώτρια πόλη των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαιότητα.

Η Ήλιδα υπήρξε σημαντικό διοικητικό και πολιτικό κέντρο, με ανεπτυγμένη πολεοδομία και ισχυρή θεσμική οργάνωση. Στον αρχαιολογικό χώρο μπορεί κανείς να επισκεφθεί:

- την Αγορά,
- το Γυμνάσιο,
- το Θέατρο,
- τα δημόσια οικοδομήματα και τα ιερά.

Η Ήλιδα διατηρεί έναν ήρεμο, αυθεντικό χαρακτήρα και αποτελεί ιδανικό προορισμό για όσους επιθυμούν να γνωρίσουν μια λιγότερο προβεβλημένη αλλά εξαιρετικά σημαντική πτυχή της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.

8.3. Ναός Επικούριου Απόλλωνα Βάσσεις Φιγαλείας

Σε απόσταση περίπου 118 χιλιομέτρων από τον Δήμο βρίσκεται κτισμένος σε υψόμετρο 1130 μ., στο ορεινό, μοναχικό Αρκαδικό τοπίο των Βασσών Φιγαλείας, ο περικαλλής Ναός του Απόλλωνος Επικούριου. Αποτελεί ένα από τα καλύτερα σωζόμενα παραδείγματα ναών της κλασικής εποχής, με συντηρητικές και συνάμα πρωτοποριακές ιδιαιτερότητες. Οι πολλές και ενδιαφέρουσες ιδιαιτερότητές του, τον καθιστούν σταθμό στην ιστορία της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής.

8.4 Κατάκολο

Το κοσμοπολίτικο λιμάνι της Ηλείας

Το Κατάκολο, σε απόσταση περίπου 40 χιλιομέτρων από την Κυλλήνη, αποτελεί το κύριο λιμάνι της περιοχής και έναν από τους σημαντικότερους σταθμούς κρουαζιέρας στην Ελλάδα.

Το γραφικό λιμάνι υποδέχεται κάθε χρόνο χιλιάδες επισκέπτες από όλο τον κόσμο και προσφέρει:

- παραθαλάσσιες καφετέριες και εστιατόρια,
- εμπορικά καταστήματα με τοπικά προϊόντα,
- εύκολη πρόσβαση στην Αρχαία Ολυμπία,
- δυνατότητα περιπάτου στον φάρο και στην παραλία.

Το Κατάκολο συνδυάζει ιδανικά κοσμοπολίτικο χαρακτήρα και αυθεντική ελληνική ατμόσφαιρα, αποτελώντας ιδανική στάση για ημερήσια εκδρομή.

8.5 Ηλειακές Παραλίες

Ατελείωτες αψίδες στο Ιόνιο Πέλαγος

Η Ηλεία φημίζεται για το εκτεταμένο παραλιακό της μέτωπο, με χρυσαφένιες αμμουδιές, καθαρά νερά και φυσικό τοπίο μοναδικής ομορφιάς.

Σε μικρή απόσταση από τον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης θα βρείτε:

- Κουρούτα – οργανωμένη παραλία με έντονη τουριστική κίνηση
- Αρκούδι – οικογενειακή παραλία με ρηχά νερά
- Θίνες Βαρθολομιού – εντυπωσιακό φυσικό τοπίο
- Κάτω Σαμικό – ιδανικό για ήσυχες αποδράσεις
- Σκαφιδιά & Λεβεντοχώρι – συνδυασμός θάλασσας και φυσικού κάλλους

Οι παραλίες της Ηλείας προσφέρονται τόσο για χαλάρωση όσο και για θαλάσσια σπορ, ενώ πολλά σημεία διατηρούν τον αυθεντικό τους χαρακτήρα.

Η γεωγραφική θέση του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης τον καθιστά ιδανικό ορμητήριο για την εξερεύνηση της Ηλείας.

Σε μικρές αποστάσεις, έχετε τη δυνατότητα να βιώσετε:

- την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά της Ολυμπίας
- τη διοικητική αίγλη της Αρχαίας Ήλιδας
- την κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα του Κατακόλου
- την ανεπιτήδευτη ομορφιά των ηλειακών ακτών

Ένας τόπος που συνδυάζει ιστορία, φύση και θάλασσα σε απόλυτη αρμονία.

9. Χρήσιμες Πληροφορίες για τον Επισκέπτη

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης διαθέτει οργανωμένες υποδομές και εύκολη πρόσβαση, προσφέροντάς σας άνεση, ασφάλεια και ποικιλία επιλογών μετακίνησης. Η γεωγραφική του θέση, σε συνδυασμό με το λιμάνι της Κυλλήνης και την εγγύτητα σε βασικούς οδικούς άξονες, τον καθιστούν ιδανικό προορισμό για κάθε τύπο ταξιδιώτη.

9.1 Πρόσβαση & Μετακινήσεις

9.2 Λιμάνι Κυλλήνης & Συνδέσεις με τα Ιόνια Νησιά

Το Λιμάνι της Κυλλήνης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα λιμάνια της Δυτικής Ελλάδας και βασική θαλάσσια πύλη της Πελοποννήσου προς το Ιόνιο.

■ Οδική Πρόσβαση

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης συνδέεται άμεσα με το εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο.

- Από Πάτρα: περίπου 40 χλμ.
- Από Πύργο: περίπου 30 χλμ.
- Από Αθήνα: περίπου 270 χλμ. μέσω Ολυμπίας Οδού και Πάτρας

Η πρόσβαση προς τις παραθαλάσσιες περιοχές, το λιμάνι της Κυλλήνης και τους οικισμούς του Δήμου γίνεται εύκολα μέσω σύγχρονου οδικού δικτύου.

■ Σιδηροδρομική Πρόσβαση

Στην περιοχή υπάρχει σιδηροδρομική γραμμή, η οποία στο παρελθόν εξυπηρετούσε τη σύνδεση Πάτρας- Πύργου-Καλαμάτας.

Σήμερα βρίσκεται σε φάση αναβάθμισης και μελλοντικά αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά την προσβασιμότητα του Δήμου.

■ **Αεροπορική Πρόσβαση**

Το Αεροδρόμιο Αράξου, σε απόσταση περίπου 33 χιλιομέτρων, εξυπηρετεί πτήσεις charter και εποχικά δρομολόγια, κυρίως κατά τη θερινή περίοδο, διευκολύνοντας την άφιξη επισκεπτών από το εξωτερικό.

■ **Ακτοπλοϊκές Συνδέσεις**

Από την Κυλλήνη πραγματοποιούνται καθημερινά δρομολόγια προς:

- Ζάκυνθο
- Κεφαλονιά (Πόρος & Σάμη)
- Ιθάκη

Η διάρκεια των δρομολογίων κυμαίνεται από 1 έως 2 ώρες, καθιστώντας την Κυλλήνη ιδανική βάση για νησιωτικές εξορμήσεις.

Υποδομές

Το λιμάνι διαθέτει:

- σύγχρονες λιμενικές εγκαταστάσεις
- χώρους στάθμευσης
- χώρους αναμονής επιβατών
- καταστήματα και υπηρεσίες
- εύκολη οδική πρόσβαση

Αποτελεί έναν από τους πιο οργανωμένους συγκοινωνιακούς κόμβους της Πελοποννήσου.

10. Επίλογος

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης δεν αποκαλύπτεται με μία μόνο ματιά • αποκαλύπτεται σταδιακά, μέσα από τις εμπειρίες, τις εικόνες, τους ανθρώπους και τον ρυθμό της καθημερινής ζωής του. Είναι ένας τόπος που συνδυάζει τη διαχρονικότητα της ιστορίας με τη ζωντάνια του παρόντος και τη δυναμική του μέλλοντος.

Όλοι εσείς που θα επιλέξετε να τον γνωρίσετε, θα ανακαλύψετε έναν προορισμό αυθεντικό, με έντονη ταυτότητα, φυσική ομορφιά και πολιτιστικό βάθος. Έναν τόπο που προσφέρει εναλλαγές: από τη γαλήνη των ακτών και τη δύναμη του Ιονίου έως τη μνήμη των μεγάλων ιστορικών γεγονότων και την απλότητα της τοπικής ζωής.

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης δεν επιδιώκει να εντυπωσιάσει επιφανειακά. Επιλέγει να σας κερδίσει με την ειλικρίνεια, με την ποιότητα των εμπειριών, με τη φιλοξενία των ανθρώπων του και με το αίσθημα οικειότητας που σας αφήνει.

Ο παρών Τουριστικός Οδηγός ολοκληρώνεται εδώ, όμως το ταξίδι στον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης μόλις αρχίζει. Ένα ταξίδι που συνεχίζεται σε κάθε διαδρομή, σε κάθε γεύση, σε κάθε ηλιοβασίλεμα, σε κάθε ανθρώπινη επαφή.

Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης

Ο τόπος μας η ιστορία μας.

■ Το ταξίδι συνεχίζεται...

Κλείνοντας αυτές τις σελίδες, **δεν ολοκληρώνεται μια ανάγνωση – ξεκινά μια εμπειρία.** Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης σάς προσκαλεί να επιστρέψετε, να ανακαλύψετε όσα δεν προλάβετε, να ακολουθήσετε νέες διαδρομές και να δημιουργήσετε τις δικές σας ιστορίες μέσα στον τόπο.

Κάθε εποχή φωτίζει διαφορετικά το τοπίο:

την άνοιξη, με αρώματα γης και ανθισμένους κάμπους •

το καλοκαίρι, με το απέραντο γαλάζιο και τις γιορτές των κοινοτήτων •

το φθινόπωρο, με τον τρύγο και τις γεύσεις της γης •

τον χειμώνα, με ηρεμία, αυθεντικότητα και χρόνο για ουσιαστικές στιγμές.

■ Ένας τόπος για να τον ζήσεις, όχι απλώς να τον δεις

Εδώ, το ταξίδι δεν μετριέται σε χιλιόμετρα, αλλά σε **στιγμές.**

Στον ήχο των κυμάτων, στη σκιά των τειχών του Χλεμουτσιού, στη ζεστή καλημέρα ενός κατοίκου, στη γεύση ενός τοπικού πιάτου.

Αυτές οι λεπτομέρειες είναι που μετατρέπουν τον προορισμό σε **ανάμνηση.**

■ Ανακαλύψτε περισσότερο - Συνεχίστε ψηφιακά

Ο παρών Τουριστικός Οδηγός αποτελεί την αρχή.

Μέσα από την ψηφιακή πλατφόρμα του Δήμου, μπορείτε να:

ακολουθήσετε **διαδραστικές θεματικές διαδρομές,**

περιηγηθείτε σε **χάρτες και ψηφιακούς ξεναγούς,**

ανακαλύψετε **εκδηλώσεις, γαστρονομικές εμπειρίες και ιστορίες του τόπου.**

▶ **Σαρώστε το QR code** και αφήστε τον Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης να σας καθοδηγήσει βήμα-βήμα.

■ Μικρό αίνιγμα.....

Ποιο σημείο του Δήμου ενώνει ιστορία, θάλασσα και ηλιοβασίλεμα σε μία μόνο εικόνα;

Η απάντησή σας περιμένει στην ψηφιακή μας διαδρομή.

■ Σας περιμένουμε

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης δεν υπόσχεται εντυπώσεις στιγμής.

Υπόσχεται **αληθινές εμπειρίες, ανθρώπινες συναντήσεις και έναν τόπο που μένει μαζί σας, ακόμη κι όταν φύγετε...**

Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης

Ένας τόπος όπου η ιστορία, η φύση και ο πολιτισμός
συνυπάρχουν και ζωντανεύουν σε κάθε διαδρομή.

Από τη μεσαιωνική Ανδραβίδα, ιστορική πρωτεύουσα των Φράγκων,
στο επίβλητικό Κάστρο Χλεμούτσι και τη θρύλικη Γλαρέντζα.

Από τα προστατευόμενα οικοσυστήματα και τις απεραντες παραλίες του Ιονίου,
έως τη σύγχρονη ζωή, τη φιλοξενία και τις αυθεντικές τοπικές γεύσεις.

Ο Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης προσφέρει στον επισκέπτη
εμπειρίες αυθεντικές, διαδρομές γεμάτες ιστορία
και έναν προσορισμό που συνδυάζει παρελθόν, παρόν
και μέλλον.

Ο παρών Τουριστικός Οδηγός αποτελεί
πρόσκληση να γνωρίσετε τον τοπο,
να τον πέρπατήσετε, να τον ζήσετε.

Δήμος Ανδραβίδας-Κυλλήνης

Ένας τόπος με ιστορία. Ένας τόπος με εμπειρίες.